

van een kostbare en door den tijd „rijp” geworden steensoort in aanzienlijke mate. Niets remt of belemmert in dit gedegen, hoofsch en toch vertrouwelijk werk de æsthetische genieting, want er zijn geen doode stoffen meegevoerd op den stroom van het toegewijde scheppen: de geest is hier volkomen in de substantie opgegaan, de substantie volkomen vergeestelijkt. Het is een genot zulk een voorwerp te zien en in de hand te houden, maar het stemt dubbel verheugd te bedenken, dat het in dezen onzen tijd en nog wel in ons midden tot stand kwam.

De pottenbakkerskunst is niet enkel een kunst, zij is of kán althans zijn een hooge uiting van kunst. Zij stelt een volk of een individu in staat zich volledig uit te spreken en het behoeft niet te verwonderen, dat men in de geschiedenis telkens weer ceramische producten aan hun bestemming heeft onttrokken en als afgezonderde kunstwerken heeft bewaard om der wille van de schoonheid van hun verschijning. Ook behoeft men nooit bang te zijn, dat de mogelijkheden tot nieuwe beelding op dit domein uitgeput zouden raken, want er zijn reeds millioenen potten en schalen en kommen en vazen op aarde ontstaan, maar voor den waren kenner zijn geen twee geheel aan elkander gelijk (het meer of minder fabriekmatig tot stand gekomene hier uiteraard buiten beschouwing gelaten). Reeds de veelheid van vormen, kleuren en versieringspatronen bij een enkel volk als de oude Kretensers of de Mexicanen is ongehoord.

De pottenbakker mag er trotsch op zijn een handwerksman te zijn, maar hij is niet louter handwerksman; hij is tevens kunstenaar en de lust van den minnaar van ceramiek is deze, zich te verrijken met den geestelijken rijkdom van den pottenbakker, zich te laten doorstromen van zijn geestelijke krachten.